

FINANCIËN

Namens de Financiële Commissie voert de heer ten Have het woord. De taak van de Financiële Commissie bestaat uit het toezien op de financiën van de partij, het geven van advies en controle van de begroting.

De penningmeester zal het voorstel t.a.v. de regiobijdrage en de contributieregeling voor 1989 meedelen. T.a.v. het voorstel van de regiobijdrage is de Financiële Commissie unaniem akkoord en adviseert het congres positief.

Voorts deelt hij mee dat aan het begin van dit jaar het verkiezingsfonds een positief saldo had. Tenslotte doet hij een mededeling van huishoudelijke aard: op 9 april is er een penningmeestersoverleg in Amersfoort. Hij beveelt de regio- en afdelingspenningmeesters van harte aan deze bijeenkomst bij te wonen.

Vervolgens krijgt Tom Kok het woord. Hij deelt mee dat normaal gesproken de jaarrekening 1987 op het najaarscongres wordt behandeld. Hij doet het echter op het voorjaarscongres, omdat er anders zo'n lange tijd tussen zit. In 1986 was het eigen vermogen 0. In 1987 was er meer ruimte in de financiën. In de regio's en afdelingen is veel aan fondsvorming gedaan. Dit is een grote steun geweest voor de begroting 1987. De verwachting van het eindsaldo 1987 zal dan ook niet negatief zijn.

Contributieregeling 1989

Ook dit wordt op het voorjaarscongres behandeld en niet op het najaarscongres. Mocht het voorstel nl. door het congres worden afgewezen, dan is er tijd genoeg om met een alternatief voorstel te komen.

De volgende wijzigingen t.a.v. de contributieregeling worden voorgesteld:

- zij die een bijstandsuitkering hebben, komen automatisch in aanmerking voor een contributieregeling,
- na melding aan de penningmeester kan men in aanmerking komen voor een samenwoningslidmaatschap. Er zal dan 1 democraat in de bus vallen.
- bij het later in het jaar lid worden, hoeven slechts de resterende kwartalen betaald te worden.
- het minimumcontributiebedrag wordt van f 40,00 verlaagd tot f 25,00, voor een maximale periode van 3 jaar.

Deze wijzigingsvoorstellen worden bij acclamatie aangenomen.

Regiobijdrage 1989

Dit tweede financiële besluit wordt door Ruud van der Steeg toegelicht. De regio's krijgen f 10.00 per betalend lid met een bodembedrag van f 2000,--.

-2-

Het voorstel van de penningmeesters is nu om het bodembedrag van f 2000 naar f 2500 te verhogen.

Jet Debussy vraagt het woord. Zij denkt dat de bijdrage van een lid f 12,50 is i.p.v. f 10 en zij wijst op de financiële situatie in de afdeling Amsterdam, waar 6 stadsdeelraden zijn.

Ruud van der Steeg antwoordt haar dat de bijdrage per lid f 10 is en dat dat zo blijft. V.w.b. de situatie in Amsterdam, heeft dat weldegelijk de aandacht van de penningmeesters.

Het voorstel wordt bij acclamatie aangenomen.

5. OUDERENBELEID

Algemene Sprekersronde.

Hr.v.d. Wal:

Wat is belangrijk voor ouderen? Gezondheid, wonen en een beetje financiële ruimte om een beetje fijn te kunnen leven. De financiële aspecten ontbreken in het congresstuk.

AOW: alleenstaande bejaarden worden teruggeschroeft van 70% naar 50%. Weliswaar geleidelijk, maar de toelichting zwijgt hierover. De aanvullende inkomsten worden volledig opgeslokt door de teruggang van de AOW.

Ook over gezinszorg en kruis zorg zwijgt de toelichting.

De AOW is sinds 1979 met 10.1% achteruit gegaan. De financiering van de gezondheidszorg is weer een aderslating voor de AOW-ers.

Wat blijft er over van het door D66 in haar verkiezingsprogramma bepleitte standpunt inzake de financiële gelijkwaardigheid van ouderen. Het zijn alleen maar woorden.

Nog afgezien van bezwaren tegen de helft van de beslis punten geven de financiële zaken voldoende aanleiding om te stellen dat het stuk overgemaakt moet worden.

Aris:

Ouderenbeleid is facetbeleid. Als wij ons beleid willen verfijnen, komen wij op een beleid wat niets meer inhoud. Ieder facet is al dan niet op een persoon van toepassing en een mens bestaat uit veel facetten.

De Boer:

Het is een goed initiatief om dit onderwerp op de agenda te zetten en daar over te discussieren. Het grootste gemis aan de nota is dat het ouderenbeleid algemeen welzijnsbeleid is. Een volwaardige rol voor volwaardige ouderen. Hier en daar komt de oudere wat zielig over in het stuk.

De Graaf:

Namens de werkgroep ouderenbeleid: Begonnen is met ouderenbeleid te maken terwijl wij voorstaan dat er geen ouderenbeleid gemaakt moet worden. Dit is een dilemma. De werkgroep meent dat dit tijdelijk nodig is, omdat op dit moment de ouderen nog niet dezelfde plaats kunnen innemen als de rest van de bevolking. Een emancipatiebeleid, wat tijdelijk zou moeten zijn. Uitzonderingen daar gelaten. Geen categoriaal beleid, maar facetbeleid. Je moet je op zeer veel terreinen begeven. De keuze is dan een lange en ingewikkelde nota, dan wel een beperking tot een aantal onderwerpen.

Wij hebben te maken met de behoefte aan enerzijds een korte termijn en anderzijds een langetermijn nota. Niet een beheersnota, maar een beleidsnota. Er zijn lijnen uitgezet. Er is geen financiële vertaling van gemaakt, omdat er te veel facetten bij betrokken zijn.

Er is getracht beleid te maken voor oudere burgers met behoud van de kwaliteit van hun leven.

HB - Mw. Scheltema:

Waarom heeft het HB het ouderenbeleid aan de orde willen stellen? De maatschappij wordt geconfronteerd met een aanmerkelijk grotere groep oudere inwoners in Nederland. Zo'n 20% tegen het jaar 2000.

De bevolkingsgroep ouderen zal dan anders zijn, men zal zich beter voelen en men zal mondiger zijn.

Wij zullen als D66 op die zich wijzigende situatie een antwoord zien te vinden. Deze nota probeert een richting aan te geven.

1. De nota stelt dat ouderenbeleid facetbeleid moet worden.

De groep ouderen heeft extra aandacht, omdat deze groep in het verdomhoekje heeft gezeten. Bekeken moet worden of er specifieke punten voor ouderen in de verschillende onderdelen zitten.

2. Het gaat om de grote lijnen in het stuk. Individualisering, die door het hele stuk ademt op allerlei terreinen.

Zo lang mogelijk meedraaien in het arbeidsproces of juist niet, dat is de beslissing die de oudere zelf moet nemen.

Het gaat om een individuele benadering. In de zorgsfeer speelt de individu ook een rol. Er is een nieuwe weg ingeslagen en wij moeten kijken of wij die weg ook willen volgen.

In de zorgsfeer wordt het accent meer op het individu gelegd, op zijn eigen zorgpakket. Een drastische verschuiving van overheid naar individu. Voor de woonsfeer geldt hetzelfde. In de financiën klinkt het niet door.

Het lijkt het HB een goed stuk voor discussie, om richting aan te geven waar wij naar toe willen.

Rapportagecommissie - Fokkink:

De rapportagecommissie is een commissie uit het midden van de ALV. Deze commissie heeft tot taak om de besluitvorming ten behoeve van het congres zo goed mogelijk te ordenen.

Sinds het invoeren van beslispunten is het zo dat beslispunten geamendeerd kunnen worden. Beslispunten komen stuk voor stuk aan de orde.

Wat is de status van de besluitvorming: deze beslispunten dienen er voor om het beleidsprogramma bij te stellen. Een voorlopig partijstandpunt.

De bijgestelde tekst kunt u dan nog amenderen, zij het dat in de beslispunten niets meer gewijzigd kan worden. Wanneer het opgenomen is in het BP, is het een officieel partijstandpunt.

De indiener van M021 vraagt om zijn motie na behandeling van het beslispunt in stemming te brengen. De congresleiding is het hiermee niet eens.

M019

Indiener: de algemene regiovergadering Drenthe is er van uitgegaan dat dit stuk tot beleidsstuk verheven zou worden. Het stuk is te weinig onderbouwd. Ook na amendering is het niet geschikt. Hij geeft voorbeelden van beslispunt-onderdelen die niet juist zijn.

Dit alles is echter gezien het feit dat het HB zich achter M027 heeft geschaard reden voor de regio Drenthe om M019 in te trekken onder ondersteuning van M027.

M021

Indiener: Hij mist een benadering van de financiële aspecten. Vanuit de commissie Drees staan er veel dingen op stapel. Hij zou het betreuren wanneer wij ons nu gaan vastleggen op deze zaken.

M027

Indiener: oorspronkelijk was een motie voorbereid om alles in de prullenbak te gooien. Het is verstandiger om te zeggen dat alles nog eens overdacht zou moeten worden. T.a.v. het punt arbeidsbemiddeling voor ouderen zeggen wij heel dapper er mogen geen leeftijdseisen gesteld worden. Zou het echter voor de toekomst niet beter zijn om oudere werklozen te hebben en werkende jongeren?

Het stuk rammelt en hij wil de besluitvorming niet voor zijn rekening nemen.

Van alles waarover dit weekend besluitvorming plaatsvindt, komen wij nooit meer af. Wij moeten dit goed bedenken.

Hij handhaaft daarom de oorspronkelijke motie 027 en trekt zijn compromis motie 027-nieuw in.

Orde van de besluitvorming: Rapportagecommissie stelt dat wanneer de indiener van M027 zijn oude motie indiend, dan komt opnieuw aan de orde M019.

HB-Kok: Het besluitvormingselement zit in beide moties. Het onderwerp is niet uit de lucht komen vallen. Dit is een onderwerp dat op dit moment relevant is. Wij doen hier op dit moment aan politiek waar behoefte aan is.

Hij is het niet eens met diegenen die stellen dat het stuk van inferieure kwaliteit is. Het HB heeft zeer veel brede nota's gehad. Het heeft geprobeerd een behapbaar stuk voor te leggen aan het congres. Het is een principepunt wat wordt voorgelegd.

Er zijn 75 moties en amendementen ingediend, dat betekent dat de zaak leeft.

Het stuk als zodanig is dus werkbaar met wat aanpassingen. Het gaat om nieuwe benaderingswijzen. In wezen leggen deze 2 moties een bijl aan datgene waar de alv mee bezig is. Wij hebben echter behoefte aan invulling van dit punt in ons programma.

Hij wil dan ook de moties ten sterkste ontraden.

M019 en M027-oud.

Drenthe is blij dat de indieners van 027 teruggaan naar de oude tekst en zij ondersteunen dus de oude motie 027. Dit betekent dat M019 geen onderdeel meer is van de besluitvorming.

Stemming

M021: verworpen

M027: verworpen

Beslispunt 1.

Am092

Zonder stemming aangenomen.

Am058

Programmacommissie: dit amendement is strijdig met het VP. Als je het goed leest stellen wij ook geen kiesgerechtigde leeftijd.

Indiener trekt daarop het amendement in.

Am056 en Am066

Worden door het HB overgenomen. Zonder stemming accoord.

Beslispunt 1 wordt zonder stemming geamendeerd aangenomen.

OUDERENBELEID

Beslispunt 2a

AM 064: Indiener Wilbert Kroes deelt mee een interne tegenstrijdigheid te signaleren. Hij wil daarom het woord "voorshands" toevoegen.

HB is geen voorstander van dit woord. Het zou te weinig de tijd weergeven, en het gaat om een facetbeleid.

Er wordt gestemd. Het amendement wordt verworpen.

AM 072: Rotterdam licht het amendement toe. Zij vinden dat categoriale voorzieningen altijd nodig zijn en vinden beslispunt veel te vaag.

HB geeft toe dat categoriale voorzieningen zeker niet gemist kunnen worden. Voorshands zijn ze nodig, maar het HB hoopt dat de financiële situatie zo goed wordt dat ze niet meer nodig zijn.

Er wordt gestemd. Het amendement wordt overgenomen.

AM 028: De indiener Ad den Boer licht dit amendement toe.

Het HB ontraadt het. Zij vindt dat er waardevolle dingen verloren gaan en het amendement geeft onvoldoende richting aan.

Er wordt gestemd. Het amendement wordt verworpen.

Beslispunt 2b

AM 022: Utrecht licht toe: het is niet de bedoeling om de categoriale voorzieningen te beëindigen, voordat er andere compensaties zijn.

Het HB vindt het een waardevolle aanvulling en zegt het te willen overnemen.

Op een vraag of 022 en 073 niet met elkaar in strijd zijn antwoordt het HB dat 072 zegt dat categoriale voorzieningen altijd nodig zijn en dat 022 zegt dat ze alleen in een overgangsfase nodig zijn.

Er is geen stemming, am. 022 wordt overgenomen.

AM 007: Eerst worden er enkele wijzigingen aangebracht, t.w. zullen wordt zal en specifieke wordt speciale.

Paul Wessels geeft een toelichting. Hij vraagt aandacht voor immateriële en materiële zaken voor Etnische minderheden.

Het HB raadt aan dit over te nemen.

Er wordt gestemd. AM 007 wordt overgenomen.

Beslispunt 2b wordt na stemming met de aangenomen amendementen aanvaard.

Beslispunt 2c

AM 044: Het HB wil dit ontraden. Het geeft een slecht beeld over het standpunt over Euthanasie.

Er wordt gestemd en het amendement wordt verworpen.

AM 060/045: dit is een geclusterd amendement geworden. Het HB geeft een toelichting en raadt aan het amendement in deze geclusterde vorm over te nemen.

De programma cie. deelt mee dat dit geclusterde amendement niet in strijd is met 067a. 067a is veel ruimer, want het spreekt over openbare lichamen tot volksvertegenwoordiging.

Over 060/045 wordt gestemd en het wordt aangenomen.

AM 067a: Spreker is zeer verbaasd en vraagt zich af waarom het HB dit ontraadt. HB antwoordt dat er een verschil is tussen instellingen en volksvertegenwoordiging. Wij kennen geen belemmeringen voor ouderen. Op zich zijn we het wel eens dat ouderen kansen moeten hebben, maar dit amendement brengt het onvoldoende tot uiting, zo stelt het HB.

Er wordt gestemd. Het amendement wordt verworpen.

AM 073: Het HB vindt dat dit ontraden moet worden. Er kan wel gezegd worden "participatie van ouderen in maatschappelijke activiteiten".

Er wordt gestemd. AM 073 wordt verworpen.

AM 046/074/067b

De indiener van Rotterdam wil geen onderscheid maken tussen categorieën vrijwilligers en Rotterdam is ook tegen het aanbieden van fiscale faciliteiten. HB gaat akkoord met dit voorstel, maar zegt alleen liever niet "extra" faciliteiten maar gewoon fiscale faciliteiten.

Er wordt gestemd. Het amendement wordt overgenomen.

AM 029: De rapportage cie zegt of intrekken of in stemming brengen. Dit naar aanleiding van een verzoek van de indiener om de laatste zin uit hun amendement weg te laten.

Er wordt gestemd en 029 wordt verworpen.

Er hoeft niet gestemd te worden over de beslispunten 2c en 2d. Deze worden met de aangenomen amendementen door het congres geaccordeerd.

beslispunt 2e

AM 075: Rotterdam vindt het betuttelend om alleen te zeggen "van ouderen". De ouderen zelf kunnen er ook veel aan doen. Daarom moet er gezegd worden; voor en door ouderen". Het HB vindt deze vervanging juist betuttelend. Er moet inderdaad een betere en meer genuanceerde voorlichting over en voor ouderen komen. Maar het woord "door" toevoegen is wel erg betuttelend.

AM 075 wordt na stemming verworpen.

AM 030: Indiener licht het toe. Na stemming wordt 030 aangenomen.

Stemming over beslispunt 2e als geheel is niet nodig, omdat am 030 al een totaal nieuw beslispunt vormt.

beslispunt 2f

AM 067c: Marian Loupen licht dit toe. Het HB stelt voor dit amendement te ontraden. Het aantrekken van mensen van buiten zou niet helpen de problemen op te lossen.

Na stemming wordt am 067c verworpen.

beslispunt 2f

AM 025: Irma van Scheijndel licht dit toe. PEAC heeft dit ingediend om speciaal aandacht voor de oudere vrouw te vragen. Het HB beveelt aan dit amendement over te nemen. Er zijn meer oudere vrouwen en die vormen een deel van onze samenleving. Er mag best aan deze groep extra aandacht worden besteed.

Er wordt gestemd en het amendement wordt als extra beslispunt 2f aangenomen.

22.35 uur wordt de vergadering geschorst tot 6 februari 10.00 uur.

6. HEROPENING

De congresvoorzitter heropent de vergadering om 10.00 uur.

7. PRESENTATIE KANDIDATEN

Olga Scheltema wordt bij acclamatie benoemd tot vice-voorzitter politiek. Kandidaten voor de programmacommissie zijn de heren Hoefnagel, Houtkamp, Pijper, Schauw en Strijers. De heren Hoefnagel en Schauw presenteren zich. De heer Aris wordt bij acclamatie benoemd in het PEAC, evenals mevrouw Wijkmans.

Mevrouw Versnel wordt bij acclamatie herkozen voor het PSVI bestuur en de heer Poelman wordt bij acclamatie gekozen in het PSVI bestuur.

8. RESOLUTIE EUROPA

HB- F. Herman de Groot: D66 maakt zich op om terug te keren in Europa. Op het punt van Europa kan D66 zich niet permitteren om gewoon campagne te voeren. Wij zullen moeten laten zien dat het ons ernst is met Europa. De amendementen 081a en b worden door het HB overgenomen. Am. 083 acht het HB overbodig.

R. Bos acht het nodig dat er nadere bezinning komt over een lijstverbinding in Nederland, zodat wij in een iets sterkere fractie in Europa kunnen aantreden. Eventueel door het inleveren van eigen gekoesterde programmapunten. Hij denkt aan Groenen, EVP en PPR.

Besluitvorming:

Am. 081a en b worden na stemming aangenomen.

Am. 083 wordt na stemming verworpen.

De HB resolutie Europa wordt bij acclamatie aanvaard.

9. VERVOLG OUDERENBELEID

De voorzitter van de rapportagecommissie, de heer Fokkink, geeft een toelichting op de procedure.

Beslispunt 3a.

Am. 055

HB - O. Scheltema: ontraadt dit amendement, omdat het zo vanzelfsprekend is.

Den Boer: het HB heeft het al duidelijk gemaakt, maar het zou eigenlijk in een pré-ambule horen.

Stemming: verworpen.

Beslispunt 3b.

Am 061:

Programmacommissie: 3b gaat over omstandigheden, door aanname van 061 krijg je een overloop met 3c. Dit is te ondervangen door een passage te schrappen in 3c, maar dan verdwijnen de arbeidsomstandigheden uit het beslispunt.

Am. 017 is ingetrokken.

Am. 061

HB-0. Scheltema: het HB is van mening dat het in 3c thuishoort.

Het gewijzigde amendement 008 dat bij 3c aan de orde komt, zegt het zelfde en daarom ontraadt het HB dit amendement hier.

Am. 047:

HB: overnemen.

Am. 068:

Indiener: men heeft de gerichtheid op personeelsbeleid gemist, zo als dat in de bedrijven wordt toegepast. Het moet wel van de bedrijven komen. Het is ook terug te vinden in notities van de Algemene Bond van Ouderen.

HB-0. Scheltema: er wordt te veel uitgegaan van de problematiek van werkgelegenheid. Het beslispunt is ruimer.

Bovendien is het amendement te veel gericht op het bedrijfsleven. De overheidskant wordt verwaarloosd.

Am. 008:

Het HB neemt dit over.

Besluitvorming:

Am. 061 wordt verworpen.

Am. 047 wordt zonder stemming overgenomen.

Am. 068 verworpen.

Beslispunt 3b:

De Boer adviseert dit beslispunt te verwerpen.

Stemming: aangenomen.

Am. 008 wordt zonder stemming aangenomen.

Beslispunt 3c wordt zonder stemming aangenomen.

Beslispunt 3d.

Am. 076:

Indiener: het amendement is in overleg met het HB gewijzigd. Het is daardoor enigszins afgezwakt.

De Boer: Dit is een punt waar onvoldoende over is nagedacht vooral t.o.v. de de etische en ontwikkelingskant in een tijd van werkloosheid. De problematiek is veel breder. Hij heeft wel veel sympathie voor het idee.

V.d. Walle: het hele punt is onrealistisch.

Zonder stemming aangenomen.

Beslispunt 3d wordt na stemming aangenomen.

Beslispunt 4.1.

Am. 069:

Het HB ontraadt dit amendement omdat er in de tekst naar iets gestreefd wordt. Er wordt geen uitspraak in gedaan. Enerzijds gaat het om overbodige dingen en anderzijds wordt er zaken uitgesloten.

V.d. Walle: Het tweede deel van het am. is een open deur.

Indiener trekt het amendement in.

Na stemming wordt 4.1. aangenomen.

Beslispunt 4.2.1.

Am. 048:

Indiener trekt dit am. in t.g.v. 009.

Am. 009:

gewijzigde tekst:

men moet gegarandeerd zijn voor een basispakket voor maatschappelijke dienstverlening en psycho-sociale hulp via een verplichte volksverzekering voor alle ingezetenen, maar verder zelf kunnen kiezen op welke wijze men wenst te anticiperen .....

Indiener: dit amendement is overgenomen door de regio Utrecht.

HB- T. Kok: neemt dit amendement over.

Am. 006 en am. 033 worden t.g.v. 009 ingetrokken.

Stemming: am. 009 wordt aangenomen.

Beslispunt 4.2.1.:

V.d. Walle: hij heeft bezwaren omdat het hier niet gaat om typisch ouderenbeleid. Het hele art. heeft een groot financieel nadeel voor de bejaarden.

In Stemming: aangenomen.

Beslispunt 4.2.2.

Am. 051b wordt ingetrokken.

Programmacommissie: dit beslispunt gaat over decentralisatie. Am.065 gaat ook over decentralisatie en zou bij dit cluster behandeld kunnen worden, wanneer er een kleine tekstaanpassing plaatsvindt. nl. inclusief de verzorgingstehuizen.

Am. 049:

HB: Het is verschuiven van de armoede naar lokaal niveau. D66 staat heel algemeen voor decentralisatie van financiën en bevoegdheden. Tegen dit licht moeten ook de voorstellen worden gezien. Wij willen zo min mogelijk specifieke uitkeringen.

Indiener: In sommige gemeenten kunnen de zaken anders liggen. Die zitten in een andere structuur. Daarom toch dit amendement overnemen.

Am. 005:

Indiener: handhaaft dit am. omdat het HB 049 ontraadt.

HB: het am. zegt dat decentralisatie niet tot verschillen mag leiden. Dit is echter inherent aan decentralisatie. Dit am. kan gewoon niet.

Am. 065 komt terug bij 4.4.3.

Am.049 wordt na stemming verworpen.

Am. 005 wordt na stemming verworpen.

Beslispunt 4.2.2. wordt zonder stemming aangenomen.

Beslispunt 4.3.

Am. 035:

Indiener: het gaat over de laatste zin van het beslispunt.

HB: Doordat gisteren is afgesproken dat 034 en 035 worden gedraaid heeft het HB er geen moeite mee.

V.d. Walle: Het hele beslispunt is nogal onrealistisch. Gaat D66 de wet op de bejaardenoorden openbreken. Het doorkruist bestaande ontwikkelingen, die uit de samenleving opkomen.

Am.035 wordt zonder stemming overgenomen.

Beslispunt 4.4.1. - geen amendementen - zonder stemming aangenomen.

Beslispunt 4.4.2.

Am. 034:

Indiener: het loopt allemaal niet zo fijn, daarom moet de problematiek zoals in de tekst is voorgesteld worden meegenomen.

HB-0. Scheltema: Er gaat een heleboel mis in deze wereld, maar dat kunnen wij niet allemaal in beslispunten naar voren brengen. Indiëners hebben gelijk dat er problemen zijn, maar de indiëners doen er ook niets aan, want zij geven geen enkele richting aan.

Stemming: verworpen.

4.4.2. zonder stemming aangenomen.

Beslispunt 4.4.3.

Am. 069b:

Indiener: mensen moeten een keuze kunnen maken uit kleinere verzorgingstehuizen. Oudere mensen moeten niet verplaatst worden.

Am. 078:

HB: overnemen. Dit wordt dan 4.4.4.

069b wordt na stemming aangenomen, dit wordt nieuw beslispunt 4.4.3.

078 wordt na stemming aangenomen, dit wordt nieuw beslispunt 4.4.4.

Am. 065:

HB ontraadt dit amendement, maar wil wel toezeggen dat bij de verwerking de intentie van dit amendement wordt meegenomen.

In stemming: verworpen.

Medegedeeld wordt dat voor de programmacommissie 1 kandidaat zich heeft teruggetrokken, t.w. de heer Strijers. Dit betekent dat de overige 4 kandidaten bij acclamatie worden gekozen.

Beslispunt 5a

AM 036: Het HB raadt aan dit amendement over te nemen.
Dat gebeurt zonder stemming.

AM 002: Hiervoor geldt hetzelfde als voor 036.

AM 018 wordt ook overgenomen. Ad den Boer is echter wel van mening dat dit amendement in 5b beter thuis hoort. De programma commissie stelt voor dit toch bij 5a te plaatsen.

Het congres gaat akkoord met de geamendeerde tekst van 5a.

Beslispunt 5b

AM 037: Indiener Den Boer licht toe dat er in de aangeboden tekst alleen gesproken wordt over herziening van bestaande woningen. De essentie van het amendement is het met spoed plannen maken voor woningverbetering. Belemmeringen voor nieuwe woonvormen dienen opgeheven te worden.

Het HB vindt dat deze strekking in amendementen 010 en 063 duidelijker naar voren komt. Daarom raden zij aan 037 te verwerpen, maar 010 en 063 over te nemen.

Waalre trekt vervolgens 010 in.

Over AM 063 wordt gestemd en het wordt aangenomen.

AM 010 krijgt een iets andere formulering: "huizen moeten zo gebouwd worden dat de ombouw of inbouw van voorzieningen ook voor anderen op eenvoudige wijze kan plaatsvinden".
010 wordt in deze vorm overgenomen.

Stemming over 5b als geheel is niet nodig. De geamendeerde tekst van 5b wordt overgenomen.

AM 042: indiener heeft bezwaar tegen de term geleidelijk.
Het HB heeft tegen dit amendement bezwaar: zij wil een lijn vaststellen en daarom vasthouden aan de oorspronkelijke tekst.

Indiener zegt hierop dat deze tekst nadelig is voor de bejaarden, die met f 450 per maand erop achteruit gaan.

Erwin Nypels zegt dat het hier om een einddoel gaat. Er moet een hoger percentage worden vastgesteld dan wat de commissie Drees heeft gedaan. Dit beslispunt doet een principeuitspraak en hij vindt dat het niveau nader moet worden vastgesteld.

Er wordt gestemd en het amendement wordt verworpen.

AM 077: vervanging moet toevoeging worden.
Het HB heeft er dan geen bezwaar tegen, omdat het juist is wat er staat.

Zonder stemming wordt dit aangenomen.

Beslispunt 6a wordt met de aangenomen amendementen aangenomen.

Beslispunt 6b

AM 057: Het HB deelt mee dat er met Haarlem overeengekomen is dat dit amendement wordt ingetrokken ten gunste van 014. De programma commissie is hier niet van op de hoogte gesteld. Een woordvoerder van Haarlem deelt vervolgens mee dat dit wel van te voren is gebeurd. Het amendement is dus ingetrokken.

AM 014: toegevoegd moet worden: Hetzelfde dient gegarandeerd te worden voor personen die vrijwillig voor korte of lange termijn hun dienstverband opgegeven hebben, zoals vrouwen en zelfstandigen.

HB licht het toe. Er wordt hier gesproken over pensioenbreuk. Er wordt vervolgens gestemd en het amendement wordt aangenomen.

6b als geheel wordt zonder stemming aangenomen.

Beslispunt 6c

AM 003: wordt ingetrokken ten gunste van 038.

AM 038: Indiener Den Boer is van mening dat dit punt fundamenteel fout is.

Het HB heeft geen probleem met wat er staat over de pensioenbreuk.

Er wordt over 038 gestemd en het wordt verworpen.

beslispunt 6c wordt als geheel zonder stemming door het congres aangenomen.

AM 011 is ingetrokken.

beslispunt 6d

AM 039: Indiener Den Boer vindt het een uitdaging voor het HB duidelijk te zeggen wat ze wil.

HB zegt hierop dat het verschil met Waarlres motie is, dat daar staat "voortvloeit", hetgeen een constatering inhoudt. Het HB wil meer vrijhoud houden en daarom ontraden zij het.

Vervolgens trekt Waalre het amendement in.

6d als geheel wordt zonder stemming aangenomen.

Beslispunt 6e

AM 040: Indiener Den Boer vraagt wat de bedoeling van het HB eigenlijk is.

Het HB legt het uit. Het verschil is dat het amendement alleen praat over arbeidsbeëindiging.

Erwin Nypels pleit er sterk voor dit amendement over te nemen. De overheid is koploper van de VUT-regeling. Door de overheidsbeslissing kan ook het bedrijfsleven die invoeren en daarom zullen snel maatregelen moeten worden genomen.

Er wordt gestemd. Het amendement 040 (en daarmee 6e als geheel) wordt aangenomen.

MO 041: Het HB vindt dit niet een motie om op het congres te brengen. Er wordt niet gestemd, de motie wordt ingetrokken.

MO 053: Indiener is van mening dat, wil je over ouderenbeleid praten, een plaatje moet hebben van de financiële gevolgen en de financiële situatie voor ouderen en de overheid.

Het HB deelt mee dat dat opzich wel juist is, maar dat er dusdanige maatregelen ingevoerd worden die geen echte financiële consequenties hebben.

In het verkiezingsprogramma zal er over de financiën meer gezegd worden. HB is er dan ook geen voorstander van dit nu al te presenteren.

Voor het najaarscongres is ook niet haalbaar. Het maken van een financieel beeld kost tijd en er is geen deskundigheid beschikbaar.

Indiener zegt hierop dat het HB voor de financiën verantwoordelijk is en wil daarom een beeld zien bij dit stuk. Er wordt voorgesteld de termijn te verlaten, nl. een financieel beeld op het voorjaarscongres 1989.

Er wordt gestemd. Het wordt aangenomen.

MO 020: Indiener licht het toe en verzoekt het HB en de Tweede Kamer geen negatieve uitspraken te doen over de 65+ pas, die aan veel bejaarden de gelegenheid biedt ambulant te zijn en aan activiteiten deel te nemen.

Het HB antwoordt dat zolang er geen financiële compensatie geboden is, er niets aan de 65+ pas gedaan wordt en evenmin aan de categoriale voorzieningen.

Na stemming wordt de motie overgenomen.

MO 054: Indiener vraagt beslispoint 6c nader te onderzoeken en uitgebreider te formuleren.

Het HB zegt dat wat het formuleren betreft, al aan de orde is geweest. Het zou op zich wel mogelijk zijn, maar onderzoeken is niet mogelijk. Er is een uitspraak over gedaan en er kan nu niet meer inhoudelijk een wijziging in worden aangebracht.

Er wordt gestemd en de motie wordt verworpen.

Commissie Vrijhoef - Partijstructuur

Namens het HB heeft Thomas de Graaf het woord en houdt een inleiding. Hij benadrukt het feit dat er op deze ALV gediscussieerd wordt over de partijstructuur en dat er geen besluiten worden genomen. Dit congres moet een stap zijn in een reeks van stappen om te bekijken of er aanleiding bestaat de partij te herstructureren. Er zijn een aantal punten gesignaleerd, zoals de verhouding DB/HB, HB/regio's, regio's/achterban en de functie van de Adviesraad. Daarom is aan de commissie Vrijhoef (een adviserende commissie) de opdracht gegeven te zoeken naar een oplossing voor een beter functioneren.

T.a.v. de procedures zegt Thomas de Graaf het volgende. Het HB had geen behoefte er een besluitvormend congres van te maken. Het verhaal werd wel de partij ingestuurd en aan de leden werd gevraagd hun reacties te geven.

N.a.v. die reacties is er een outline gemaakt, die in de democraat van januari is gezet. Met wat er na de discussie op deze ALV uitkomt, gaat het HB verder om op het najaarscongres over de partijstructuur te kunnen beslissen.

Het HB is het eens met de commissie Vrijhoef dat er iets verbeterd moet worden. Op welke wijze dat moet gebeuren, is de discussie van dit congres.

Sprekers algemene ronde:

Bernard Aris: hij legt de nadruk op de in het verleden ingestelde Adviesraad, en hij is van mening dat die niet voldoende gebruikt wordt.

Magda Berndsen spreekt namens de PSVI. Zij somt een aantal uitgangspunten die n.a.v. de discussie over de commissie Vrijhoef naar voren zijn gekomen binnen het PSVI op. Zij pleit voor een betere voorbereiding van congressen (bv. clustering van moties en amendementen). Alle leden moeten de mogelijkheid hebben deel te nemen aan congressen. Voorts benadrukt zij de decentralisatie. Regio's zouden b.v. een eigen adviesraad kunnen hebben. HB-leden kunnen tevens voorzitter zijn van de regio-adviesraad. Ook TK-leden kunnen erbij betrokken worden. De PSVI is er tegen de regio-HB functie op te heffen. Een ledencollège zou een extra laag betekenen: beter is de bestaande laag beter te benutten.

Pieter Fokking belicht een aantal punten van functioneren binnen de partij.

- a. er zijn problemen in de besluitvorming. Stukken zijn slecht en te laat voorbereid, de verhouding DB/HB moet verbeteren. Het DB is te groot en dat heeft weer effect op de slechte besluitvorming.
- b. De Adviesraad heeft als doel gehad de communicatie tussen HB en regio te bevorderen. Als de AR niet aan dit doel voldoet, dan moet daar iets aan gedaan worden.
- c. Er is een beleidsprogramma en een verkiezingsprogramma. Het beleidsprogramma geeft algemene lijnen weer, het verkiezingsprogramma is opgesteld voor een bepaalde periode. Deze twee programma's lopen niet parallel.

Mies Keulker vraagt aandacht voor de volgende punten. Er moet binnen een partij namens een achterban gewerkt worden. Er moet ook gemotiveerd gewerkt worden. Loopt dat niet, dan functioneert de organisatie niet. Het contact met de achterban moet bevorderd worden, dat staat voor haar centraal.

Toespraak partijvoorzitter - Saskia v.d. Loo (zie bijlage)

Schorsing tot 13.45 uur.

Heropening om 13.55 uur.

Vervolg partijstructuur:

Spreker: Stilstand is achteruitgang. Het gaat er om wat er moet veranderen. Optie 2 vereist grote verandering in de opzet van de organisatie. Alles moet overhoop gehaald worden. Er komt dan een nieuwe structuur, waarin iedereen zijn weg moet vinden. Voordeel is dat men met een nieuwe lei kan beginnen. Wanneer je tot de conclusie komt dat de organisatie niet goed is, moet je het functioneren verbeteren. De partij moet met goede politieke ideeën naar buiten treden en die moeten gedragen worden door de partij. Daarom moet het congres tot standpuntbepaling komen.

Op dit moment zit er een groot gat tussen SWB-werkgroepen en mensen in afdelingen, die ook bezig willen zijn. Dit gat zou opgevuld kunnen worden door regionale werkgroepen. Hij is voor veranderingen binnen de bestaande structuur.

van Leeuwen: Van Flevoland zou je kunnen verwachten een jeugdige dynamiek en een zucht tot verandering. Hij is echter niet zo geporteerd van optie 2. De structuur veranderen zoals is voorgesteld zal niet leiden tot een beter functioneren van de partij. Het moet mogelijk zijn de manko's die wij allereerste constateren op te heffen. Hij zou het betreuren wanneer de directe lijnen tussen HB en regio's zou verdwijnen. Het functioneren van de AR op dit moment geeft reden te denken dat het beter zal gaan.

Roberts: Hij komt tot de conclusie dat wij niet vinden dat het zo goed gaat. Organisaties slijten. Wij krijgen de keus uit 2 opties.

1. houdt het zo, maar pas het aan.

2. geeft ons aanleiding om te praten over de partijstructuur.

Wanneer dit laatste wordt voorgelegd, kunnen wij ook praten over de partijstructuur.

Als wij optie 1 kiezen, kunnen wij geen nadere invulling geven. Vernieuwing is pas verbetering als oplossing en probleem op elkaar aansluiten.

De AR hierin een rol laten spelen is 1 ding, maar een ledencollege is misschien ook wel een oplossing.

Laten wij niet vervallen tot een systeem waarin kandidaten niet gekozen worden. Hij kiest voor optie 2, omdat wij dan wel kans hebben om een kader aan te geven.

Karssen: Als een organisatie, waar problemen bestaan, gaat zoeken naar een nieuwe vorm, dan is dat een heel proces, die in stappen is te onderscheiden.

1) eerst knelpunten op een rijtje zetten

2) gaan analyseren wat de oorzaken van die knelpunten zijn

3) uitgangspunten formuleren waaraan de organisatie moet voldoen

4) oplossingen formuleren.

De commissie is heel snel naar 1 oplossingsrichting gegaan en dat is niet goed.

Discussie is wel goed, maar die moet op die plaats gevoerd worden waar hij thuis hoort. Bovendien moet de discussie geleid worden.

Het proces van de voorstellen. Men ziet een verbrèding van de top van de organisatie, terwijl thans de tendens is om de top af te slanken.

De commissie was eenzijdig samengesteld, terwijl er zeer veel deskundigen in de partij aanwezig zijn. Hij adviseert dan ook het HB deze er bij te betrekken.

Oplossing: voor een uitgebreide oplossing verwijst hij naar de reactie van de provincie Overijssel. HR en Statuten horen thuis op de ALV.

Advies: hij zou het HB willen aanraden om datgene wat nu gebeurd is nog eens op een rijtje te zetten en op het volgende congres te komen met een aantal oplossingsrichtingen. Hij kiest voor optie 1.

Van Engelshoven: Namens de afdeling Nijmegen spreekt hij zich uit voor optie 2. Gezien de geschetste problemen is een herbezinning op de organisatie nodig. De discussie in de ALV is te gering. Er is te weinig terugkoppeling naar de basis. Als je dit constateert moet je de moed hebben om te veranderen. Wij moeten ons niet blind staren op de voorstellen van de cte Vrijhoef. Optie 2 biedt ons de mogelijkheid om er als congres bij de betrokkenen te zijn.

Groen: De algemene regiovergadering van Drenthe is van mening dat de structuur van D66 voldoet aan de eisen van een moderne politieke partij. Bijstelling van zaken in bestaande structuur is minder ingrijpend. Er moet gewerkt worden aan de neiging om te veel hooi op onze vork te nemen. Partijbestuurders zijn vaak zo zwaar belast, dat zij te snel afbranden. In de eerste plaats vergt dit zelfdiscipline van de bestuurders zelf, maar ook medebestuurders moeten hiervoor waken.

Regio HB-leden zullen bereid moeten zijn goede contacten met de regiobestuurders te onderhouden. Dit geldt ook voor de AR-leden.

In eerste aanleg zal het goede contact mogelijk gemaakt moeten worden door regio-bestuurder. Goede tijdsplanning en goede en tijdige informatie.

Mocht men toch vinden dat de structuur veranderd moet worden, dan kost dit tijd en onrust en dat kan niet in een tijd als er verkiezingen voor de deur staan.

Van Rossum: Elke verandering is nog geen verbetering en elke verbetering is nog geen verandering. Hij denkt dat wij geen goed gebruik maken van bestaande structuren. Natuurlijk kunnen er verbeteringen worden aangebracht. Met de geconstateerde tekortkomingen is hij het eens, maar met de oplossingen niet.

Kuijk: regio Groningen kan zich vinden in het betoog van Fokkink.

Vrijhoef: Wanneer wij willen kijken naar partijstructuren dan is het thans een goed moment, omdat het thans een stabiel ogenblik is.

Gezien de reacties wordt een deel van de analyse door een groot deel van de partij onderschreven. Vervolgens gaan wij uiteen waar het gaat om oplossingen.

Wanneer wij op enige wijze een richting willen aangeven, dan moeten wij voor optie 2 kiezen.

Antonisse: Wij moeten niet voor optie 1 kiezen en doen alsof er niets aan de hand is. We moeten wel door gaan met het denken over wijzigingen. Hij is van mening dat er wel kritiek is uit te oefenen op de voorstellen van de commissie.

Hij heeft kritiek op het voorstel van het ledencollege. Alles moet aan het congres worden voorgelegd. Wel moet er iets gedaan worden aan de verhouding AR en HB.

Maar er zijn genoeg mogelijkheden om dit beter te laten functioneren.

Daarom moeten wij doorgaan met dit onderzoek.

Frentz: Het is nodig om van tijd tot tijd naar je gereedschappen te kijken. Wij moeten ons goed bedenken dat onze structuur geen eeuwigheidswaarde heeft. Het is van belang dat de regionale component wordt versterkt. Dit moeten wij stap voor stap doen. Welke structuur je ook kiest, je zult het van dezelfde mensen moeten hebben.

Wanneer je naar optie 2 kijkt is er te veel aandacht voor de structuur en te weinig voor de procedures. Hij kiest daarom duidelijk voor optie 1, hoewel deze optie wat mager is. Optie 2 gaat echter veel te ver.

Bekeken zal moeten worden hoe er in de toekomst met een aantal zaken moet worden omgegaan.

Mw. Jorritsma: Terugkoppeling naar de achterban is essentieel, dat kan niet door afschaffing van de regionale component.

Juist voor de buitengewesten is het van belang dat de regionale component in het HB vertegenwoordigt blijft.

T.a.v. het ledencollege is zij huiverig voor het geven van mandaat. De ALV is vaak een chaos, maar een functionele chaos. Het is overigens een kwestie van goede voorbereiding.

Conclusie: vernieuwing omwille van de vernieuwing is onzin. De knelpunten kunnen opgelost worden binnen de bestaande structuren. Zij is voor optie 1.

Jeekel: Als je over het programma praat, praat je over waar liggen de standpunten vast en ook waar ga je nieuwe standpunten opbouwen.

Afschaffen van het BP: waar blijven de standpunten, die wij met elkaar vaststellen? Wat is de relatie tussen beslispunten en VP?

VP heeft een externe werking, beslispunten een interne.

Het congres moet dan wel bepalen welke beslispunten in de komende jaren moeten worden uitgewerkt.

Er gebeurt nog iets in de voorstellen. Er komt een ad-hoc commissie in plaats van een programmacommissie. Waar komt dan het voorwerk vandaan?

Klaassen: Er komt nergens tot uitdrukking dat niemand wil veranderen. Er moet wat veranderen, maar dat kan ook bij optie 1. De veranderingen bij optie 1 hoeven niet binnenskamers te blijven. Het is niet nodig dat het HR grotendeels wordt herschreven.

Een van de eigen dingen van D66 het one-man-one-vote systeem blijft gehandhaafd. Een ledencollege past niet bij D66. Vervolgens geeft hij wat mogelijkheden aan voor besluitvorming op de ALV.

De tijd is ook niet met ons voor veranderingen: in 1989 zijn de Europese verkiezingen en daarna weer de TK-verkiezingen.

Hasselaar: legt de nadruk op het feit dat D66 een pragmatische partij is. Het uitdragen van D66 politiek is het belangrijkste. Naar de kiezers toe moeten wij onze opvattingen duidelijk maken.

El Peters pleit voor het handhaven van de open werkgroepen. Dit is heel belangrijk voor de partij om op die manier de leden meer erbij te betrekken.

Van Diepen is van mening dat de lijn tussen lid en HB korter moet zijn. Initiatieven uit de regio bereiken sneller het Hoofdbestuur.

Michel Jager noemt twee elementen. Voor gewone leden moet het interessant worden actief deel te nemen in de partij. De huidige organisatie biedt die kansen te weinig. Er moeten structurele en culturele wijzigingen worden aangebracht. Het tweede punt dat hij wil belichten is de functie van een leden-college. Het is onjuist te zeggen dat het Ledencollege een onder-uit gehaald congres zou zijn. Het one-man one-vote systeem blijft weldegelijk bestaan bij een Ledencollege.

Pieter Fokking begint met het citeren van enkele vorige sprekers. Hij vindt dat de structuur verbeterd moet worden en de wijze waarop nu gewerkt wordt.

Spreker

Wat er ook gekozen wordt, er gaat iets veranderen, zo stelt hij. Hij vindt dat de structuur aan de zwakten aangepast moet worden en de zwakten niet aan de structuur. Hij is daarom voorstander van optie II.

Bernard Aris : een ledencollege kan niet functioneren als een ALV dat nu doet. Er moet gekeken worden naar de huidige structuur. Bij de cie. Vrijhoef valt de provincie weg, de HB-leden vallen weg. Een provincie is ook een bestuurswaardig orgaan.

Toespraak fractievoorzitter Tweede Kamer de heer van Mierlo (bijgevoegd).

De partijvoorzitter, Saskia v.d. Loo neemt afscheid van het oud-HB-lid Wim van Hulzen.

Partijstructuur afsluitend

HB - Kernkamp:

Wij hebben een zeer boeiende discussie gehad. De balans van de opinievorming is afgerond. In deze fase kan nog niet tot een conclusie worden gekomen. Het HB wil geen besluit uitlokken. Het HB heeft een heel goed beeld gekregen van de partij. In 4 maanden hebben wij inleidingen, opiniëringen en meningen afgerond.

Het is goed dat de commissie Vrijhoef voor deze aanpak heeft gekozen. Het HB is dan ook zeer tevreden. Hij is het daarom ook niet eens met de opvatting dat het HB een antwoord had moeten geven. De vraag is nl. een antwoord waarop. Dit gebeurt in volgende fases van de discussie.

We zullen een lijstje van onderwerpen moeten afwerken. Als er deskundigen zijn in de partij, dan maakt het HB daarvan graag gebruik.

De discussie over hoofdlijnen hebben wij gehad.

Een eerste voorzet van het HB is een regio HB-dag op 9 april a.s.

Een andere mogelijkheid is op welke wijze wij kunnen komen tot regionaden.

Er zal naar commitment gestreefd moeten worden. Er wordt niet gesproken over mandaat, maar spreken namens een groep mensen.

Het volgende congres zal er gerapporteerd worden en wellicht kunnen de lijnen tot een aantal alternatieven uitgewerkt worden.

De opties sluiten elkaar niet uit. Optie 2 is niet de lijn Vrijhoef en de eerste optie is niet laten wij het bij het oude laten.

Zijn analyse is dat het zo is, zoals het HB het in de partijbrief van januari heeft geschreven.

Hij stelt dan ook voor een peiling over optie 1 of optie 2 te houden. En als de peiling 50-50 is zullen de extremen af moeten vallen.

Mw. Jorritsma dient een ordevoorstel in: zij wil geen stemming, gezien de mededelingen van het HB. Haar voorstel is om op dit moment niet te stemmen over de opties.

Het ordevoorstel wordt in stemming gebracht en aangenomen.

ACTUELE POLITIEKE MOTIES

APM 082

HB - Thom de Graaf: Het HB is hiermee al bezig. De motie wordt zonder stemming aangenomen.

APM 084

HB - Olga Scheltema: de motie behelst het initiatief voorstel dat Erwin Nypels in de TK heeft ingediend.

De motie wordt bij acclamatie aangenomen.

APM 085

Indiener: na de woorden van van Mierlo m.b.t. de principiële kant heeft hij weinig toe te voegen. Vervolgens geeft hij een toelichting op de praktische kant.

HB: Er bestaan principiële bezwaren tegen het voornemen van de minister van Justitie. De motie is sympathiek, omdat er ook alternatieven worden aangegeven. De motie wordt bij acclamatie aangenomen.

APM 086

Indiener: de motie wordt als volgt aangepast:

Het eerste gedachtestreepje wordt:

van de discussie rond de afgelasting van etc.

De tekst bij het laatste gedachtestreepje bij spreekt als zijn mening uit vervalt.

Er vindt vervolgens discussie plaats tussen de indiener en mw. Groen.

mw. Groen dient tenslotte een ordevoorstel in om de motie niet in stemming te brengen. Na stemming wordt dit ordevoorstel verworpen.

De motie wordt na stemming aangenomen.

APM 087

Indiener geeft een toelichting.

Koелеman: hoe het leger zich gaat gedragen de komende maanden bepaalt de mensenrechten situatie in Suriname. De betrekkingen dienen genormaliseerd te worden en er dient noodhulp gegeven te worden en eventueel ook steun om de betalingsbalans in orde te krijgen. Echter de link te leggen dat de situatie in Suriname weer normaal is, dat gaat hem te ver.

M. Jager: sluit zich bij de vorige spreker aan. Met het besluit kan hij leven, maar de overwegingen gaan hem veel te ver. Wij moeten wel op ministerieel niveau gaan praten, maar dat de beletselen zijn weggenomen, gaat hem te ver. Vraagt aan het HB de overwegingen te schrappen.

Mw. Groen: De oproepen zijn overbodig, men is er al mee bezig. Zij ontraadt de motie.

T. Kok: Wij hebben gevraagd van Suriname om tot een democratisch proces te komen. Wij moeten niet in een traditionele fout vervallen door te kijken of wij niet wat extra eisen kunnen stellen. Wij stellen alleen geld ter beschikking voor de

betalingsbalans en wij zeggen niet geef al het ontwikkelingsgeld maar weer.
F. Herman de Groot: was er niet over overtuigd dat de overwegingen zo'n discussie zouden opleveren. Ze zijn minder stelling dan nu naar voren wordt gebracht.

Hij wil de overwegingen echter wel schrappen.

De gewijzigde motie wordt vervolgens in stemming gebracht en aangenomen.

De partijvoorzitter sluit de algemene ledenvergadering onder dankzegging aan notulencommissie, stemcommissie, afdeling Amersfoort en congresleiding.

De sluiting vindt plaats om 16.25 uur.